

Folkkyrkans nya ansikten

Levd religion, nya andliga praktiker och teologisk legitimitet

2026-04-24

Seminarium och boksläpp, Marie Cederskiölds Högskola

Katarina Plank, docent, KAU

Helene Egnell, TD, KAU

Linnea Lundgren, docent, MCHS

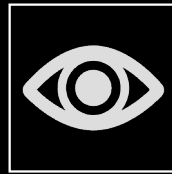
Folkkyrkans nya ansikten

Riksbankens Jubileumsfond
P20-0606
Etikprövningsmyndigheten
dnr 2021-05807-01

Folkkyrkans nya ansikten

En netnografisk kartläggningsstudie
1293 aktiviteter
hösten 2021 och maj 2023

Observationer
Cirka 30 deltagande observationer
våren 2022 – hösten 2023

Intervjuer
Cirka 45 (deltagare och ledare)
våren 2022 – hösten 2023

Litteratur
och arkivstudier

Nya andliga praktiker

Nya i Svenska kyrkans sammanhang

- Återfinns i 8 av 10 församlingar, där man erbjuder till exempel dans, yoga, meditation, personlig utveckling och qigong.
- Nya andliga praktiker utgör ca 15% av alla aktiviteter vi undersökte (utanför gudstjänster och konserter) (188 av 1293 aktiviteter)
- Vårt fokus: stilla, långsamma och intensiva kroppsbaserade praktiker

Meditation

71 aktiviteter

Mindfulness

Lunch meditation

Retreat

Zen meditation

Kristen djupmeditation

Andas med Gud

Lectio Divina

Vardagsfrid

Tillsammans i tystnad

Änglameditation

Den åttafaldiga vägens meditation

Ligg ned i Hedvig

Änglameditation

Kontemplation – inre vila och bön

Rörelse

62 aktiviteter som inkluderar långsamma och snabbare rörelser

Tikva

Qi gong

Pilgrimsvandring

Cirkeldans

Kundalini yoga

Medicinsk yoga

Dansmeditation

Bön och promenad

Soulful Saturday (groove)

Hedvig dans

Heliga danser

Gå i frid

Qi gong

Mediyoga

Medicinsk yoga

Meditativ rörelse

Fem rytmer

Låg standardisering

Praktiker utformas lokalt. Auktoritet distribieras ut på fler (lekmanlärare, deltagare, präster och diakoner)

Religiös
sammanflätning:
bortom renhet
och binära
kategorier

Empiriskt: samtidig kristenisering/resakralisering
och teurapeutiska/sekulära inramningar

Gränserna blir otydliga i praktikerna: ”öst/väst”,
”religion/andlighet”, ”kyrka/välbefinnande”

Majoritetskyrkor omfamnar flera repertoarer
(hybriditet som det vardagliga)

Legitimeringen är ofta pragmatisk/diakonal snarare
än doktrinär: omsorg, gästfrihet, låg tröskel till
tillträde

Den immanenta vändningen: helighet här-och-nu

Immanens: det heliga som förkroppsligat, sinnligt, affektivt och inbäddat i vardagslivet.

Tre förskjutningar:

1. Medier: från text/lärosatser till kropp/andning/rytm
2. Legitimering: från korrekthet till diakonal användbarhet (omsorg, välbefinnande, gemenskap)
3. Auktoritet: från prästerligt monopol till distribuerad praktik.

Implikation: att tänka om lutherdom via levd religion (en bred repertoar av praktiker)

En glödande religiositet

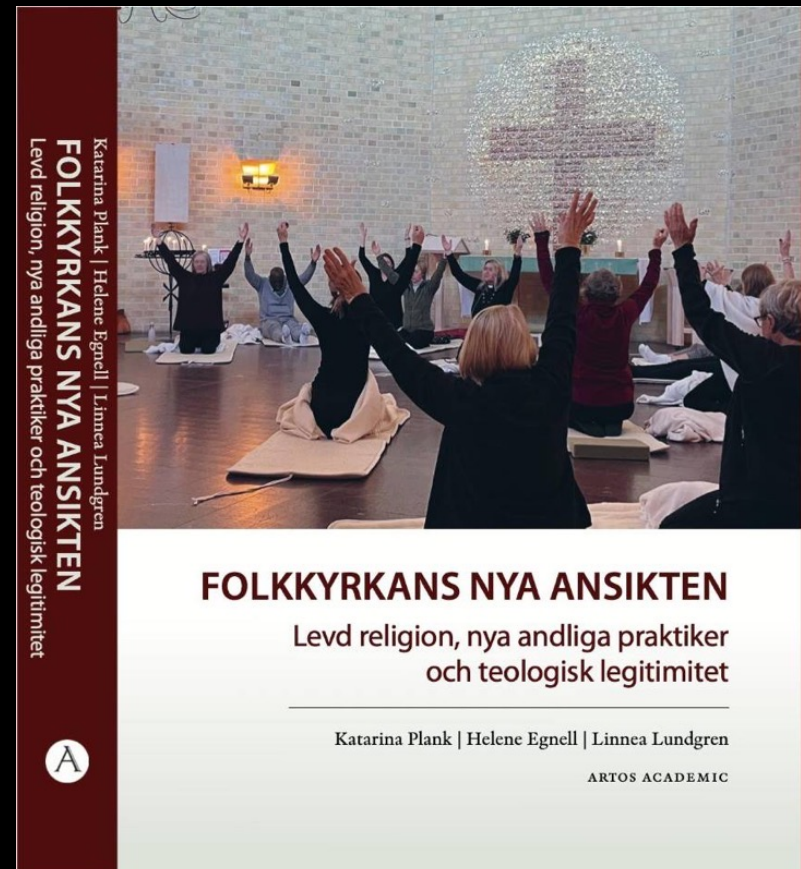
Som pyr eller flammar upp

En kroppslig nypietism

Religiös erfarenhet som affektiv
praktik

Innehåll

- 1 Introduktion: folkkyrkans nya ansikten
- 2 Öppningar: från retreatens avskildhet till kyrklig vardag
- 3 Den tysta mångfalden: meditationer
Mellanrum – att erfara stillhet med kroppen
- 4 Att vila i rörelse: yoga, qigong och Tikva
Mellanrum – Kropp, gemenskap och helande
- 5 Rörelseglädje: danser
Mellanrum – Rum för helande och helhet
- 7 Folkkyrkans nya språk: kroppsteologi, kyrkokritik och återupptäckta källor
- 8 Helighetens närhet: en immanent vändning i protestantisk andlighet
Mellanrum – att tänka vidare
- 9 Att följa det som rör sig: metoddiskussioner

Publikationer

Plank, Katarina, Egnell, Helene & Lundgren, Linnea (2026) Folkkyrkans nya ansikten. Artos Academic.

Lundgren, Linnea, Plank, Katarina & Egnell, Helene (2023) Nya andliga praktiker i Svenska kyrkan, *Svenske Teologiske Kvartalskrift*. 2023.

<https://journals.lub.lu.se/STK/article/view/25383>

Plank, Katarina, Lundgren, Linnea & Egnell, Helene (2023) Meditation and other new spiritual practices in the Church of Sweden, *Eastern Practices and Nordic Bodies*. 2023.

https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-38118-8_10

Plank, Katarina, Egnell, Helene & Lundgren, Linnea (2024) Caring for Health, Bodies and Development – Teaching New Spiritual Practices in the Church of Sweden, *Approaching Religion*, vol 14 no 2, 2024.

Plank, Katarina, Egnell, Helene & Lundgren, Linnea, (2025, december) “An immanent turn in Protestant Spirituality: New Spiritual Practices in Nordic Lutheran Churches”, temanummer *Temenos*.

Plank, Katarina, Egnell, Helene & Lundgren, Linnea (2026, kommande), *Folkkyrkans nya ansikten – levand religion, nya andliga praktiker och teologiske legitimitet*. Artos academic/Svenska kyrkans forskningsserie.